

Sprawozdanie z Międzynarodowej Konferencji Młodych Ukrainistów (Warszawa, 19–20 maja 2016)

W dniach 19–20 maja 2016 roku na Katedrze Ukrainistyki Wydziału Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego odbyła się XVI Międzynarodowa Konferencja Młodych Ukrainistów. Po raz kolejny w gmachu Wydziału Lingwistyki Stosowanej zebrali się ukraińscy z Polski (Warszawa, Kraków, Lublin, Wrocław), a także z zagranicznych ośrodków naukowych na Ukrainie i we Francji. Wzorem ubiegłych lat, Konferencja Młodych Ukrainistów zgromadziła językoznawców, literaturoznawców i kulturoznawców, którzy prowadzą badania nad językiem ukraińskim oraz słowiańszczyzną wschodnią.

Konferencję w imieniu Kierownik Katedry Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego dr hab. Ireny Mytnik oraz Komitetu Organizacyjnego otworzyła inicjatorka corocznych spotkań naukowych dr hab. Iryna Kononenko, która w swoim przemówieniu powitała wszystkich gości i uczestników, życząc im owocnej pracy. W ramach konferencji prowadzone były trzy sekcje: językoznawcza (której moderatorkami były dr Marta Zambrzycka i mgr Oksana Borys z Uniwersytetu Warszawskiego), literaturoznawcza (pracę moderowały dr Oksana Puchońska z Uniwersytetu Kijowskiego imienia Borysa Hrinchenki i mgr Aniela Radecka z Uniwersytetu Wrocławskiego) oraz kulturoznawcza, moderatorami której byli dr Marta Zambrzycka oraz student Katedry Ukrainistyki Walery Butewycz z Uniwersytetu Warszawskiego.

Po słowie wstępnym praca sesji językoznawczej rozpoczęła się wystąpieniem studentki Katedry Ukrainistyki, Agaty Gruszki z referatem *Błędy językowe Ukraińców mówiących po polsku*, w którym przedstawiła zagadnienia gramatyczne, fonetyczne, składniowe oraz leksykalne w języku polskim, które sprawiają największą trudność Ukraińcom posługującym się tym językiem.

Kolejną prelegentką była mgr Magdalena Jeż, która wygłosiła referat na temat *Analiza syntaktyczna polskiej i ukraińskiej terminologii prawa cywilnego*. W swoim wystąpieniu prelegentka przedstawiła badania ilościowe nad terminologią prawa cywilnego, które dotyczyły jedno-, dwu-, trzy- oraz wielokomponentowych terminów w języku ukraińskim i polskim. Owe badania są integralną częścią badań nad terminologią prawniczą prowadzonych przez mgr M. Jeż.

Następnie z referatem *Ключові терміни авторів Бендерської конституції (1710 р.): використання оригінального тексту в сучасній лінгвістиці (Kluczowe terminy autorów Konstytucji Benderskiej (1710 r.): wykorzystanie oryginalnego tekstu w teraźniejszym językoznawstwie)* wystąpił Wasyl Kononenko z Instytutu Historii Ukrainy NAN Ukrainy. Tematem wystąpienia była lingwistyczna analiza *Paktów i konstytucji*, przyjętych przez ukraińskich emigrantów w Benderach 5 kwietnia 1710 roku. Autor przedstawił również własne opracowanie konkordansów dla najważniejszych terminów oryginalnego tekstu *Pacta et Constitutiones legum libertatumque Exercitus Zaporoviensis* oraz zaznaczył, iż powyższa analiza pozwoli otrzymać wiarygodną informację o języku i kluczowych terminach, używanych przez autorów *Paktów*...

Kolejny referat pt. *Вияви паронімічної й омонімічної атракції в сучасній українській публіцистиці (Paronymy oraz homonymy we współczesnym języku mediów na Ukrainie)* wygłosiła dr Julia Poławec.

Ostatnim wystąpieniem w tej sekcji był odczytany przez mgr Oksanę Borys referat *Функції пасивних конструкцій в українській та німецькій мовах (Funkcje konstrukcji biernych w języku ukraińskim i niemieckim)* autorstwa Lidii Cymbalysty z Podkarpackiego Uniwersytetu im. Wasyla Stefanyka w Iwano-Frankiwsku, która brała udział w konferencji w formie zaocznej. Analizie autora były poddane zdania z konstrukcjami biernymi w obu językach.

Po krótkiej przerwie równolegle rozpoczęła swoją pracę sekcja literaturoznawcza i kulturoznawcza. W sekcji literaturoznawczej wystąpiła Olena Diundyk z referatem pt. *Мовні ігри у словотворенні (на матеріалі романів Євгена Пашковського) (Gra słów w słowotwórstwie (na materiale powieści Jewhena Paszkowskiego))*. Autorka podkreśliła, że gra słów świadczy o procesach demokratycznych w języku oraz dodaje tekstom literackim ekspresji i nowych odcieni semantycznych.

Następnie głos zabrała Olga Kowalczyk z Uniwersytetu Wrocławskiego. Prelegentka wygłosiła referat pt. *Onomastyka literacka i jej interdyscyplinarność na podstawie utworu Taras Bulba M. Gogola*, w którym ukazała perspektywy badawcze onomastyki literackiej oraz podkreśliła, iż ogromna różnorodność nazw własnych występujących w utworze M. Gogola, tworzy doskonały materiał nie tylko dla analizy językowej, ale również literaturoznawczej, kulturoznawczej i historycznej.

W kolejnym wystąpieniu Anna Spodymek wygłosiła swój referat pt. *Początki twórczości Siergieja Jesienina*, w którym omówiła pierwsze listy autora *Moskwy karczemnej* z czasów jego młodości, wskazała na źródła inspiracji poety oraz osoby, które miały wpływ na jego twórczość. Dr Oksana Puchowska z Uniwersytetu

Kijowskiego im. Borysa Hrinchenki zapoznała zebranych z tematem *Література і пам'ять в посттоталітарному українському вимірі (Literatura a pamięć w posttotalitarnym ukraińskim wymiarze)*. Prelegentka podkreśliła, jak ważna dla Ukrainy jest świadomość narodowa i samoidentyfikacja w nowym tysiącleciu.

Mgr Aniela Radecka z Uniwersytetu Wrocławskiego przedstawiła referat *Współczesna kobieca literatura na Ukrainie – novum czy continuum?* Prelegentka ukazała pewną zależność między współczesną ukraińską literaturą kobiecą, a literaturą tworzoną przez Ukrainki na przełomie XIX i XX oraz w pierwszej połowie XX wieku.

Kolejnym prelegentem był mgr Emil Chról z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, który wygłosił referat pt. *Состояние современного украинского театра. Реформы. Типология (Stan współczesnego teatru ukraińskiego. Reformy. Typologia)*. Autor przedstawił głównych przedstawicieli współczesnego teatru ukraińskiego, jak również spektakle wystawiane przez dramaturgów w czasach dzisiejszych. Prelegent dodał własną krytyczną ocenę stanu współczesnego teatru ukraińskiego oraz odniósł próbę antycypacji jego rozwoju w najbliższej przyszłości.

Jako ostatnia wystąpiła mgr Daryna Popil (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie) z referatem *Українська літературна критика і постмодернізм: вигідне партнерство чи взаємне руйнування? (Ukraińska krytyka literacka i postmodernizm: korzystne partnerstwo czy wzajemne niszczenie?)*. Prelegentka poddała analizie pojęcie postmodernizmu oraz jego użycie na stronach literackich czasopism krytycznych „Критика”, „Слово і час”, „І”, „Сучасність”; celem jej badań było również uzyskanie odpowiedzi na pytanie zawarte w tytule referatu *ergo*, czy postmodernizm i krytyka literacka funkcjonują na zasadach partnerstwa, czy przeskadzają sobie nawzajem w ukraińskim procesie literackim?

Równoległe obrady prowadziła sekcja kulturoznawcza. Spośród prelegentów z kraju i zagranicy głos zabrał Belgacem Karim z Francji, który przedstawił temat *How France could both manage Eastern European Partnerships and Russia relationship?* W referacie autor rozważał udział Francji w relacjach ze Wschodnią Europą jak również z Rosją. Próbując dać odpowiedź na pytanie referatu prelegent zaznaczył, że obecnie polityczna sytuacja dąży do znalezienia „złotego środka”.

Mgr Wiktoria Serhijenko z Instytutu Ukraińskiej Archeografii i Źródłoznawstwa im. M.S.Gruszewskiego Narodowej Akademii Nauk Ukrainy przedstawiła uczestnikom konferencji referat pt. *Відносини між незалежною Україною та Польщею в публіцистиці Богдана Осадчука (Stosunki pomiędzy niepodległą Ukrainą i Polską w publicystyce Bohdana Osadcuka)*, w którym przedstawiła działalność publicystyczną B.Osadcuka po 1991 roku. Owa działalność była bezpośrednio skierowana na rozwój stosunków polsko-ukraińskich oraz na wyjście Ukrainy zza „żelaznej kurtyny” na arenę europejską.

Temat „nieobecnych sąsiadów” poruszył Michał Urban z Uniwersytetu Jagiellońskiego. W swoim referacie pt. *Nieobecni sąsiedzi. Polskie i ukraińskie dyskursy o Lwowie* autor zaprezentował kilka polskich i ukraińskich tekstów popularnonau-

kowych o historii Lwowa jako przestrzeni wieloetnicznej. Prelegent wskazał na to, w jaki sposób „inny” znika z narracji budującej wiedzę o danym mieście oraz jak ten fakt wpływa w znaczny sposób na pamięć historyczną obojga narodów.

Kolejną prelegentką była Olha Tkaczenko z Uniwersytetu Warszawskiego, która przedstawiła referat pt. *Від Жанни Д'Арк до швабри, яка розмовляє: образ української жінки в польських опінієтворчих тижневиках (Od Joanny d'Arc do gadającejco tora: wizerunek ukraiński w polskich tygodnikach opiniotwórczych)*. Tematem przewodnim był wizerunek ukraińskiej kobiety w polskich tygodnikach opiniotwórczych („Polityka”, „Newsweek”, „Wprost”, „Przegląd”, „W sieci”, „Tygodnik Powszechny”, „Gość Niedzielny” oraz „Do Rzeczy”).

Temat Huculszczyzny był poruszany w referatach wygłoszonych przez studentki Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Warszawskiego Irenę Teleżyńską (*Dobre szo wyselili, bo ja swita prowidyla – doświadczenie sybirskich Zesłańców w narracjach huculskich*), Annę Niedziałkowską (*Oblicza dominacji na ukraińskiej Huculszczyźnie w kontekście pamięci o Żydach*) oraz przez Justynę Zynek (*„Ja je syn toj zemli” – huculskie kołędowanie a kwestia tożsamości*). W referatach były poruszane tematy prezentacji zesłańców z Huculszczyzny w dyskursie publicznym, sposób współczesnego budowania narracji na temat zagłady Żydów, przebiegu, roli i znaczenia kołedy na Huculszczyźnie na przestrzeni ostatnich kilkudziesięciu lat.

Przeglądu kina ukraińskiego od lat dziewięćdziesiątych do czasów teraźniejszych w swoim referacie *Problem tożsamości w ukraińskim kinie po roku 90* dokonała Magdalena Kotowska (Uniwersytet Warszawski). Szczególną uwagę autorka zwróciła na kreowanie tożsamości w filmach produkcji ukraińskiej. Temat tożsamości został również poruszony przez Alicję Maliszewską, która w swoim referacie *Tożsamość przestrzenna wnuków wysiedlonych Ukraińców*, dokonała próby zdefiniowania pojęć „małej ojczyzny”, „ojczyzny utraconej” w oparciu o badania terenowe przeprowadzone wśród młodych Ukraińców i literaturę naukową zajmującą się poruszaną problematyką.

Kolejną prelegentką była mgr Julia Laszczuk, która wygłosiła referat pt. *Тілесний досвід художника в сучасному українському мистецтві (на прикладі вибраних робіт) (Doświadczenie cielesności malarza we współczesnej sztuce ukraińskiej (na przykładzie wybranych prac))*. Autorka przeanalizowała twórczość współczesnych malarzy ukraińskich, na których szczególnie wpływ mają pojęcia cielesności oraz sfery emocjonalnej.

Następnie z referatem *Przemiany religijności w obszarze poradzieckim – studium przypadku wsi Murafa i Klekotyna (Obwód Winnicki, Ukraina)* wystąpił Marcin Skupiński (Uniwersytet Warszawski). Autor wykazał nieprzystawalność zachodnich teorii sekularyzacji w badaniach nad współczesną Ukrainą oraz zaproponował stworzenie nowego aparatu pojęciowego danego zjawiska.

O ośrodkach sztuki współczesnej mówił Jakub Wnęta z Uniwersytetu Warszawskiego. W swoim referacie *Ośrodki sztuki współczesnej w Kijowie* autor skupił się

szczegółowym opisie najważniejszych centrów popularyzacji dzieł sztuki ukraińskiej. Jako ostatnia wygłosiła swój referat Wiktoria Masłowska (Uniwersytet Warszawski). Prelegentka zaznajomiła obecnych z historią oraz twórczością ukraińskiego chóru na emigracji „Żurawli”.

Po każdym wygłoszonym referacie uczestnicy konferencji i słuchacze mieli możliwość zadawania pytań, miały również miejsce dyskusje oraz debaty naukowe.

Po zakończeniu sesji odbyło się podsumowanie konferencji, którego dokonały dr Marta Zambrzycka oraz dr hab. Iryna Kononenko. Podziękowały one uczestnikom oraz gościom za przybycie i aktywny udział w konferencji, pogratulowały dociekliwości oraz owocnych obrad, wyraziły nadzieję na współpracę oraz ponowne spotkanie w przyszłym roku.

Oksana BORYS